

ZKVALITNĚNÍ ZPRACOVÁNÍ A PŘENOSU OPERAČNĚ TAKTICKÉ INFORMACE V PODMÍNKÁCH SVAZU PVOS

Článek obsahuje rozbor možných opatření a způsobů ke zkvalitnění, zpracování a přenosu operativně taktické informace.

Ke splnění požadavků velení vojskům PVOS v soudobých i perspektivních podmínkách vedení boje je nutné podstatně zrychlit sběr, soustředění, zpracování a přenos informací (hlášení, rozkazů a nařízení).

Organizace účelného toku informací je především závislá na:

- ujasnění potřeby informací na všech stupních velení;
- možnostech jednotlivých stupňů velení potřebnou informaci formulovat, popřípadě zpracovat, v potřebné lhůtě a kvalitě;
- možnostech spojovací soustavy zabezpečit rychlý a spolehlivý přenos informací.

Rezervy jsou v řadě oblastí současného systému zpracování a přenosu informací. Např. těžkopádné využívání rádiového spojení, kde zvláště na stupni svazek a svaz je nutné informace kódovat; to v současné praxi zpomaluje sběr informací, jejich přenos a zpracování.

Při hledání cest, jak zrychlit a zkvalitnit sběr a přenos informací a zároveň zvýšit spolehlivost přenosu, bude nutné vycházet z rozboru současného stavu sběru a přenosu informací. V současné době informace přicházejí na různá pracoviště bez soustředění a chybí i vzájemná informovanost. Pak jiná pracoviště znovu vyžadují již předložené informace nebo hlášení, dochází ke zdvojování sběru a přenosu informací, práce štábu je málo efektivní, přijetí rozhodnutí je zdlouhavé, doručení rozhodnutí podrženy je zpožděné a hlášení předpokládané na VS svazu jsou mnohdy neúplná a přicházejí pozdě. Dochází i k tomu, že informace, které mají význam pro svaz, nejsou přednostně a urychleně průběžně předávány.

U svazu PVOS je v současné době sběr a přenos informací charakterizován decentralizací a velkým počtem. Informace přicházejí linkovými pojítky, dálkopisem a rádiovými pojítky. Informace nejsou soustřeďovány na jednom místě, není úplný přehled o jejich přijetí a odeslání, adresát po rozkódování (obsah si zpravidla nezapisuje) zapomíná informovat ostatní pracoviště (příslušníky) štábu. To vše nepřispívá k organizovanosti v práci ve štábu a na VS, součinnost mezi pracovišti (odděleními a skupinami) není na odpovídající úrovni vlivem nedostatku času; to se pak odráží v přípravě rozhodnutí velitele svazu, pozdním zpracováním hlášení nadřízeným a informování podřízených.

Současný stav a systém prostředků k utajení předávaných informací je z časových hledisek na hranicích únosnosti a je jednou z hlavních příčin zdlouhavého přenosu informací. Zakódování a odkódování informace trvá mnohdy déle, než samotná příprava informace do požadované formy (např. hlášení, nařízení, rozkazy apod.), nemluvě o zdlouhavosti přenosu informací technickými pojítky, ani o podstatně zvýšeném požadavku na bezchybnost informace. Zatím co u informace, předávané v analogické formě nevádí obvykle chyba v písmenu, někdy dokonce vypuštění celého slova, v zakódovaném textu většinou chybné předání jedné číslice způsobuje nerozluštitelné zprávy. Přitom zvažme míru utajení. Nemá význam pracně kódovat zprávu, jejíž obsah nemá pro nepřítel podstatný význam. Můžeme kalkulovat s normou kryptologické spolehlivosti pro stupeň útvar jednu až dvě hodiny, pro svazek jeden den, pro svaz jeden až dva dny pro informace běžného bojového charakteru.

Ještě dlouhou dobu budeme odkázáni na dnešní prostředky utajení. Proto bude třeba eliminovat pozornost do dvou základních oblastí:

a) zlepšit současný stav opatřeními, která by odstranila nejzávažnější nedostatky již v krátké době, přičemž by navazovala na další perspektivu;

b) rozpracovat další perspektivu, kdy dojde k celé řadě zásahů do technického vybavení a organizační struktury štábů, jejich metodiky, organizačních norem apod.

Musíme se zaměřit i na vzájemný poměr obsahu a formy, např. do jaké míry formy jednotlivých informací hlášení, nařízení, rozkazů atd. odpovídají objektivním požadavkům bojové činnosti a velení nebo do jaké míry odpovídají potřebám nadřízeného nebo podřízeného velitele.

V krátké době můžeme podstatně zkrátit časy předání informací. Jednou z možností je předávání informací pomocí předtisknutých formulářů (formalizované dokumentace). Kromě toho jsme učinili první krok k převedení analogických údajů do číselné formy.

Je však celá řada oblastí, které můžeme racionalizovat a tím podstatně přispět ke zkrácení doby na sběr, přenos a zpracování informací. To předpokládá nutnost centralizace informací a i určitou úpravu metodiky práce štábu svazu.

Při sběru a přenosu informací musíme hledat účinnější cesty a způsoby. Je nutné:

a) uvědomit si, že ne všechny informace jsou v daném okamžiku stejně podstatné a že je tedy nutné si ujasnit, kdy a která informace je podstatná a kdy naopak nepodstatná pro konkrétní velení, pro řešení bojové činnosti;

b) dosáhnout maximální stručnosti informací; vojenská informace již sama o sobě má být lakonická, stručná, oprostěná od všech zbytečných výrazů včetně gramatických obrátů a přesto v současné době i tak je neúměrně dlouhá. Východiskem může být předem zpracovaná „tabulka formulí“ vhodně kombinovaná s elektrickými impulsy. Seběmenší světelný panel může zprostředkovat řadu potřebných informací;

c) dosáhnout používání prostředků mechanizace a automatizace ve štábu svazu a svazku. Organizační automaty, zařízení pro dokumentaci na mikrofilm, zařízení

k zakreslování situací do map, magnetofony, televizní zařízení pro přenos informací uvnitř štábu, dispečinková zařízení a další;

d) dokonalé ovládnutí, promyšlení a využívání současných prostředků a kanálů přenosů informací.

Je především nutné uvést do vzájemného souladu rozsah informačního procesu s rozsahem procesu rozhodovacího. Tato zásada může připadat jako samozřejmá a v dosavadní praxi zabezpečená. Ve skutečnosti se ale více řídíme teoriemi, jako že „čím víc informací, tím lépe“, nebo že „informací nebude nikdy dost“. To jsou sice obecné pravdy, ale v žádném případě to nejsou kritéria, podle kterých bychom mohli konkrétně a účelně přebudovat informační systém na jednotlivých pracovištích.

Proto považují úkol ujasnit si objektivní potřebu informací pro rozhodovací proces za prvořadý a rozhodující.

V podstatě půjde o to, vypracovat seznam základních činností štábu, jednotlivých oddělení, tyto činnosti stručně popsat z hlediska účelu a charakterizovat z hlediska obsahu a požadavků na informace. Přitom bude nejobtížnější dosáhnout naprosté konkrétnosti, pravdivosti, přesnosti a jasnosti formulování všech dílčích činností, zbavit je nánosu dosavadní obecnosti, častého nadsazování a resortního subjektivismu.

Při hodnocení bude třeba vycházet z těchto zásad:

- a) jaké informace jsou k dispozici;
- b) od koho, jak často, s jakým obsahem, v jaké formě je informace předávána;
- c) s jakým cílem a jakým způsobem by měla být ta která informace zpracována;
- d) které informace slouží jen vnitřní potřebě daného pracoviště, které na tomto pracovišti končí, které slouží jako podklad k informacím nebo návrhy nadřazeným náčelníkům a jaký bude mít na výstupu ze složky obsah, podrobnost apod.

Takto vypracovaný přehled potřeby informací, ujasněný z hlediska obsahu, forem i ve vzájemných vazbách může sloužit jako podklad k vypracování představy, jak by měl jejich vnitřní systém informací vypadat, aby byl zdůvodněný a účelný. Takto vypracovaný model pak porovnat se současným stavem a zároveň vyřešit otázky:

a) které objektivně nezbytné informace pro svou funkci mají nebo nemají jednotlivá pracoviště a štáb dosavadním systémem zabezpečeny, v jaké míře, jaké doplnění informací to vyžaduje se všemi základními, obsahovými, kvantitativními a kvalitativními aspekty;

b) které ze současných informací jednotlivá pracoviště a štáb nepotřebují vůbec, nebo jen z části, jaká obsahová a formální opatření přijmout;

c) které informace by bylo možné sloučit nejprve v rámci jednotlivých pracovišť a štábu tak, aby jedna informace o určitém jevu sloužila všem zájemcům o tento jev a jaká konkrétní opatření to vyžaduje.

Takto ze všech hledisek analyzovaný stav objektivní potřeby informací a názor na uspořádání jejich systému v rámci jednotlivých pracovišť a štábu může být výchozím podkladem pro zámysl informačního systému jednotlivých pracovišť štábu PVOS. Jen tak je možné zabezpečit to, že základním kritériem přestavby (výstavby) informačního systému bude jeho praktická efektivnost, měřená požadavky specifických podmínek jednotlivých oblastí velení.